КАБИНЕТ МИНИСТРОВ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МИНИСТРЛАР КАБИНЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**

2026 ел, 19 март г.Казань № 244

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2024 - 2026 елларга авария хәлендәге торак фондыннан гражданнарны күчерү буенча республика адреслы программасын раслау турында» 2024 ел, 12 август, 647 нче карарына үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2024 - 2026 елларга авария хәлендәге торак фондыннан гражданнарны күчерү буенча республика адреслы программасын раслау турында» 2024 ел, 12 август, 647 нче карарына (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2025 ел, 16 гыйнвар, 16 нчы, 2025 ел, 24 сентябрь, 738 нче карарлары белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып) түбәндәге үзгәрешләр кертелергә:

исемендә «2024 - 2026 еллар» сүзләрен «2024 – 2027 еллар» сүзләренә алмаштырырга;

1 пунктта «2024 - 2026 еллар» сүзләрен «2024 – 2026 еллар» сүзләренә алмаштырырга;

әлеге карар белән расланган 2024 – 2026 елларга авария хәлендәге торак фондыннан гражданнарны күчерү буенча республика адреслы программасын яңа редакциядә бәян итәргә (кушымтада бирелгән).

Татарстан Республикасы
Премьер-министры А.В.Песошин

Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2024 ел, 12 август, 647 нче
карары белән расланды
(Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2026 ел, 19 март, 244 нче
карары редакциясендә)

2024 – 2027 елларга гражданнарны авария хәлендәге торак фондыннан күчерү буенча республика адреслы программасы

Программа паспорты

Программа исеме	2024 – 2027 елларга гражданнарны авария хәлендәге торак фондыннан күчерү буенча республика адреслы программасы (алга таба - Программа)
Программаның җаваплы башкаручы	Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгы
Бюджет акчасы белән баш эш итүче	Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгы
Программаны эшләү өчен нигезләр	«Торак-коммуналь хуҗалыкны реформалаштыруга ярдәм күрсәтү фонды турында» 2007 елның 21 июлендәге 185-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – 185-ФЗ номерлы Федераль закон); Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Гражданнарны авария хәлендәге торак фондыннан күчерүгә финанс ярдәме күрсәтү кагыйдәләрен раслау турында" 2022 елның 20 августындагы 1469 номерлы карары (алга таба – Кагыйдәләр)
Программаның төп максатлары	Авария хәлендә дип билгеләнгән тәртиптә танылган авария хәлендәге күпфатирлы йортлардан гражданнарны күчерүне финанслар белән һәм оештыру ягыннан тәэмин итү (185-ФЗ номерлы Федераль закон, Кагыйдәләр нигезендә)
Программаның төп бурычлары	Гражданнарны авария хәлендә һәм яшәү өчен яраксыз дип танылган торак фондыннан күчерү (185-ФЗ номерлы Федераль закон, Кагыйдәләр нигезендә)
Программада катнашучылар	Әлмәт, Биектау, Лениногорск муниципаль районнары, Казан шәһәре муниципаль берәмлеге
Программаны гамәлгә ашыру срогы	2024 – 2027 еллар, шул исәптән: 2024 ел этабы – 2024 елның 31 декабренә кадәр;

	2025 ел этабы – 2026 елның 31 декабренә кадәр; 2026 ел этабы – 2027 елның 31 декабренә кадәр
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары	Программаны финанслау түбәндәгеләрнең акчасы хисабына башкарыла: «Территорияләрне үстерү фонды» гавами-хокукый компаниясе (алга таба – Фонд) – 498 003 670,77 сум; Татарстан Республикасы бюджеты – 1 197 424 199,66 сум; Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләр бюджетлары – 17 125 534,04 сум. Программаны финанслауның гомуми күләме – 1 712 553 404,47 сум
Программаны тормышка ашырудан көтелә торган соңгы нәтиҗәләр (нәтиҗәләрне бәяләү индикаторлары)	Программаның төп чаралары нәтиҗәләрен бәяләү индикаторлары Программага теркәлгән 1 нче кушымтада китерелә. Программаны үтәү буенча планлаштырыла торган күрсәткечләр Программага теркәлгән 5 нче кушымтада китерелә

I. Татарстан Республикасында торак фондының агымдагы торышы

Татарстан Республикасында торак фондының мәйданы 121 941,7 мең кв.метр тәшкил итә, шулардан торакның 96,4 проценты хосусый милектә (117 555,0 мең кв.метр), 2,7 проценты муниципаль милектә (3 320,5 мең кв.метр), 0,9 проценты – дәүләт милкендә (1 066,2 мең кв.метр).

2025 елның IV кварталы хәленә карата 169 күпфатирлы йорт, физик тузуына бәйле рәвештә, авария хәлендә һәм яшәүгә яраксыз дип танылды, алар таратып урнаштырыла торган 75 750,78 кв.метр мәйданлы 2 475 бинадан тора, аларда 5 676 кеше яши.

Программа кысаларында 18 күпфатирлы йортта урнашкан, таратып урнаштыра торган 10 159,08 кв.метр гомуми мәйданлы, 919 кеше яши торган 388 бүлмәгә урнаштыру карала, шул исәптән:

шәхси милектә – 7 542,72 кв.метрда 302 бүлмә;

муниципаль милектә – 2 616,36 кв.метрда 86 бүлмә.

Муниципаль берәмлекләр авария хәлендәге торак фондының саны турында мәгълүматларны "Территорияләрне үстерү фонды" җәмәгать-хокукый компаниясенең автоматлаштырылган мәгълүмат системасына (алга таба – Система) кертәләр. Күрсәтелгән мәгълүматлар күпфатирлы йортларны авария хәлендә һәм яшәү өчен яраксыз дип тану турында муниципаль беоәмлек җитәкчесенең карарлары, тикшерү актлары, нәтиҗәләрнең скан-күчермәләре, шулай ук фотоматериаллар белән раслана. Татарстан Республикасы төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хуҗалык министрлыгы күрсәтелгән мәгълүматларны урынга чыгып сайлап тикшерү үткәрә.

II. Проблеманың эчтәлеге һәм аны программа ысуллары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Татарстан Республикасында торак өлкәсенең тотрыклы эшләвенә һәм үсешенә күчү мәсьәләсен комплекслы хәл итүгә юнәлдерелгән, гражданнар өчен торак сатып алу мөмкинлеген, анда имин һәм уңай яшәү шартларын тәэмин итә торган дәүләт торак сәясәте бурычларыннан берсе – ул авария хәлендәге торак фондында яшәүче гражданнарның торак шартларын яхшырту хокукларын тормышка ашыруны тәэмин итү.

Программада авария хәлендәге торак фонды – ул 2017 елның 1 гыйнварыннан соң, файдалану барышында физик тузуга бәйле рәвештә, авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле дип билгеләнгән тәртиптә танылган күпфатирлы йортлардагы торак урыннары җыелмасы, аларны тарату планлаштырыла:

2024 ел этабы буенча Татарстан Республикасы өчен 2019 – 2023 елларга билгеләнгән Фондның финанс ярдәме лимитының файдаланылмаган калдыклары кысаларында, Татарстан Республикасы бюджеты һәм җирле бюджетның бергә финанслау чараларын исәпкә алып;

2025 -2026 еллар этаплары буенча Татарстан Республикасы бюджеты һәм җирле бюджетның бергә финанслау чараларын исәпкә алып, 2025 - 2027 елларга Фондның финанс ярдәме лимитлары кысаларында.

Авария хәлендәге торак фондында яшәүче гражданнарның күбесе бүгенге көндә билгеләнгән таләпләргә туры килә торган торак урыннарны мөстәкыйль сатып ала алмыйлар.

Авария хәлендәге торак фондында яшәүче гражданнарны торак урыннар белән тәэмин итү проблемасын хәл итүгә муниципаль берәмлекләр бюджетларында аларны күчерү өчен җитәрлек күләмдә акча булмавы комачаулый.

Әлеге проблема Фонд һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән тиешле финанс ярдәме күрсәтелгәндә хәл ителергә мөмкин.

III. Программаны тормышка ашыруның төп максатлары, бурычлары һәм сроклары

Программаның төп максатлары – җирле үзидарә органы тарафыннан 185-ФЗ номерлы Федераль закон, Кагыйдәләр нигезендә билгеләнгән Фонд акчасы исәбеннән финанс ярдәме күрсәтү шартларының үтәлеше тәэмин ителү шарты белән гражданнарны билгеләнгән тәртиптә авария хәлендә дип танылган авария хәлендәге күпфатирлы йортлардан күчерүне финанслар белән һәм оештыру ягыннан тәэмин итү.

Программаны тормышка ашыру кысаларында финанс ярдәме күрсәтү планлаштырыла торган гражданнарны күчерү өчен 2017 елның 1 гыйнварыннан соң билгеләнгән тәртиптә авария хәлендә дип танылган һәм, аларны эксплуатацияләү

барышында физик тузу сәбәпле, сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле күпфатирлы йортлар исемлеге аңа теркәлгән 2 нче кушымтада китерелде.

Программаның төп бурычы – авария хәлендә дип танылган һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиешле торак фондыннан гражданнарны күчерү.

Программа 2024 елдан алып 2027 елның 31 декабренә кадәр гамәлгә ашырылачак.

Программаның гомуми бәясе 1 712 553 404,47 сум тәшкил итә.

Программаның төп чаралары нәтиҗәләрен бәяләү индикаторлары Программага теркәлгән 1 нче кушымтада китерелде.

IV. Муниципаль берәмлекләр программасында катнашу чираты критерийлары

Программаны гамәлгә ашырганда муниципаль берәмлекләр түбәндәге шартларга туры килергә тиеш:

а) муниципаль берәмлек тарафыннан 185-ФЗ номерлы Федераль законның 2014 статьясында, Кагыйдәләрнең II бүлегендә каралган финанс ярдәме күрсәтү шартлары үтәлү;

б) муниципаль берәмлек территориясендә 2017 елның 1 гыйнварыннан соң, эксплуатацияләү барышында физик тузу сәбәпле, авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиеш дип билгеләнгән тәртиптә танылган күпфатирлы йортлар булу;

в) муниципаль берәмлекнең күчену программасын гамәлгә ашыруга әзерлек дәрәҗәсе (күпфатирлы йортларны, торак йортларны төзүнең максатка ярашлылыгы турында карар кабул итү, күпфатирлы яисә торак йортлардан торак урыннар сатып алу өчен, шул исәптән алга таба гражданнарга социаль файдаланудагы торак урыннарына наем шартнамәләре буенча, маневр фондының торак урыннарына наем шартнамәләре буенча бирү, торак урыннарын яшәү өчен яраклы хәлгә китерү максатларында торак базарының торышы, шулай ук торак төзелеше өчен җир кишәрлекләренең әзерлек дәрәҗәсе, муниципаль берәмлекләрнең милек хокукындагы буш (кеше яшәмәгән) торак урыннар булу, комплекслы үстерү өчен территорияләр булдыру мөмкинлеге).

Программаны гамәлгә ашыруда Әлмәт, Биектау, Лениногорск муниципаль районнары һәм Казан шәһәре муниципаль берәмлеге катнаша.

Муниципаль берәмлек тарафыннан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Системага кертелгән мәгълүматлар нигезендә гражданнарны авария хәлендәге торак фондыннан күчерү буенча муниципаль адреслы программа раслана.

Күпфатирлы йортларны күчерү тәртибе мондый йортларның аварияле дип танылу датасына карап билгеләнә. Беренче чиратта күчерелергә тиешле күпфатирлы йортлар, әгәр аларның җимерелү куркынычы булса яки аварияле торак фондыннан күчерү белән бәйле суд карары нигезендә көченә кергән карар буенча гражданнарны күчерү булса, терәк торак пунктлар территориясендә урнашкан аварияле торак фондыннан күчерелә.

Күчерү этапларына кергән күпфтирлы йортлар санын билгеләгәндә, югарыда күрсәтеп үтелгән критерийлар һәм күчерү этапларын финанслау лимитлары исәпкә алынган.

V. Программаның ресурслар белән тәэмин ителешен нигезләү

Гражданнарны аварияле торак фондыннан күчерү чараларын гамәлгә ашыру өчен финанс чаралары Фонд, Татарстан Республикасы бюджеты һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре бюджетлары хисабына формалаша. Программаны гамәлгә ашыру өчен барлык финанс чыганаклары хисабына гомуми чыгымнар 1 712 553 404,47 сум тәшкил итә, шул исәптән:

Фондныкы – 498 003 670,77 сум (өлеше 29 процент тәшкил итә);

Татарстан Республикасыныкы – 1 197 424 199,66 сум (өлеше 70 процент тәшкил итә);

муниципаль берәмлекләрнеке – 17 125 534,04 сум (өлеше 1 процент).

2024 ел этабы буенча – 73 368 156,03 сум, шул исәптән:

Фонд – 59 428 206,38 сум (өлеше 81 процент);

Татарстан Республикасы – 13 206 268,09 сум (өлеше 18 процент);

Казан шәһәре муниципаль берәмлеге – 733 681,56 сум (өлеше 1 процент).

2025 ел этабы буенча – 239 813 044,18 сум, шул исәптән:

Фонд – 95 925 217,67 сум (өлеше 40 процент);

Татарстан Республикасы – 141 489 696,07 сум (өлеше 59 процент);

муниципаль берәмлекләр – 2 398 130,44 сум (өлеше 1 процент).

2026 ел этабы буенча – 1 399 372 204,26 сум, шул исәптән чаралар:

Фондныкы – 342 650 246,72 сум (өлеше 40 процент тәшкил итә);

Татарстан Республикасында – 505 409 113,92 сум (өлеше 59 процент);

муниципаль берәмлекләрдә – 8 566 256,17 сум (өлеше 1 процент).

Татарстан Республикасы чаралары исәбеннән өстәмә финанслашу – 537 319 121,58 сум;

муниципаль берәмлекләр чаралары исәбеннән өстәмә финанслашу – 5 427 465,87 сум.

Гражданнарны 2017 елның 1 гыйнварыннан соң авария хәлендә дип танылган авария хәлендәге торак фондыннан күчерү буенча, күчерү ысуллары буенча чараларны гамәлгә ашыру планы Программаның 3 нче кушымтасында китерелде.

Гражданнарны 2017 елның 1 гыйнварыннан соң авария хәлендә дип танылган авария хәлендәге торак фондыннан күчерү буенча чаралар планы Программаның 4 нче кушымтасында китерелде.

Авария хәлендәге күпфатирлы йорт урнашкан территориядәге муниципаль берәмлек тарафыннан алынучы торак бина өчен компенсация күләме Россия Федерациясенең Торак кодексының 32 статьясының 7 өлешендә күрсәтелгән факторларны исәпкә алып билгеләнә. Алынучы торак урын өчен компенсация күләме буенча бәхәс килеп чыкканда, торак урынның базар бәясе «Россия Федерациясендә бәяләү эшчәнлеге турында» 1998 елның 29 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль законында каралган кагыйдәләр буенча билгеләнә.

Программаны тормышка ашырганда сатып алу кыйммәте муниципаль берәмлек һәм авария хәлендәге торак урын милекчесе арасында төзелә торган яклар килешүе нигезендә яисә милекче Программа шартлары белән килешмәгән вакытта мөлкәт муниципаль ихтыяҗлар өчен суд тәртибендә тартып алынган очракта суд карары буенча үзгәртелергә мөмкин.

Казан шәһәрендәге авария хәлендәге торак фондының торак урыннар милекчеләренә башка уңай торак урыннар бирү турындагы суд практикасын игътибарга алып, шулай ук Казан шәһәрендә милекчеләрдән авария хәлендәге торак сатып алу кыйммәтенең югары булуын исәпкә алып, бюджет акчасын экономияләү максатларында Казан шәһәрендә авария хәлендәге торак милекчеләренә аларның ризалыгы белән башка торак урыннарны, алына торган торак урыннар өчен каплау күләмен билгеләгәндә аларның кыйммәте исәбенә кертеп, тәкъдим итәргә планлаштырыла.

Авария хәлендәге торак фондының торак урыннарын алучыларга барлык муниципаль берәмлекләрдә Россия Федерациясе Торак кодексының 89 статьясы нигезендә торак урыннар бирелә.

Программа кысаларында төзелә торган яисә сатып алына торган торакка тәкъдим ителә торган таләпләр Программага 6 нчы кушымтада китерелде.

Фонд акчасы, Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән алынган җирле бюджет акчасы түбәндәгеләргә тотылырга мөмкин:

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 49 статьясындагы 2 өлешенең 2 пунктында күрсәтелгән күпфатирлы йортларда, шулай ук блоклап төзелә торган йортларда (шул исәптән төзелеше тәмамланмаган күпфатирлы йортларда) торак урыннар сатып алу, торак сәясәте һәм торак-коммуналь хуҗалык өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм гамәлгә ашыру һәм норматив-хокукый җайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан расланган методика нигезендә сайлап алынган проектлар буенча мондый йортларны төзү (мондый йортларны төзү максатларында проект документациясен әзерләүне кертеп), индивидуаль торак йортлар төзү, шулай ук шундый индивидуаль торак йортларны сатып алу, шул исәптән алга таба гражданнарга социаль наем шартнамәсе, яки социаль файдаланудагы торак фондының торак урынына наем шартнамәсе, яки авария хәлендәге торак фондыннан күченүгә бәйле рәвештә маневр фондының торак урынына наем шартнамәсе, яки авария хәлендәге торак фондының торак урыны милекчесе белән алышу шартнамәсе буенча торак урыннар бирү максатларында сатып алу;

милкендә авария хәлендәге торак фондына керә торган торак урыннары булган гражданнарга алына торган торак урыннар өчен Россия Федерациясе Торак кодексының 32 статьясындагы 7 өлеше нигезендә өчен түләү.

Программаны өлешләп финанслауның минималь күләме Татарстан Республикасы бюджеты акчасы исәбеннән этаплар буенча түбәндәгечә тәшкил итә:

2024 ел этабы – 18 процент;

2025 ел этабы – 59 процент;

2026 ел этабы – 59 процент.

Программаны гамәлгә ашыру буенча планлаштырыла торган күрсәткечләр Программага теркәлгән 5 нче кушымтада китерелде.

VI. Программаны гамәлгә ашыру һәм акча тоту барышын мониторинглау һәм контрольдә тоту тәртибе

Программаның җаваплы башкаручысы программа чараларын финанслауны тәэмин итү өчен Фондка заявкалар бирә, Программада катнашучы белән

планлаштыруны, үзара хезмәттәшлек итүне, Программа чараларын тормышка ашырганда аның эшчәнлеген координацияләүне һәм тикшерүдә тотуны оештыра.

Программада катнашучы Программа чараларын тормышка ашыру, аларның соңгы нәтиҗәләре, бүлеп бирелә торган финанс чараларыннан максатчан файдалану өчен җавап бирә һәм түбәндәгеләрне тәэмин итә:

гражданнарны авария хәлендәге торак фондыннан күчерүнең муниципаль программасын эшләүне һәм раслауны;

185-ФЗ номерлы Федераль законның 20^{14} статьясында, Кагыйдәләрнең II бүлегендә каралган финанс ярдәме күрсәтү шартларын үтәүне;

муниципаль берәмлек территориясендә инвентаризация үткәрүне һәм алга таба авария хәлендәге торак фондын мониторинглауны;

күпфатирлы йортлар төзелгән очракта, гражданнарны авария хәлендәге торак фондыннан күчерү өчен билгеләнгән йортлар төзелешенә проект документациясен эшләүне;

сатулар үткәрүне һәм күпфатирлы йортлар (блоклы төзелеш йортлары) төзүгә, торак урыннар сатып алуга муниципаль контраклар, торак урыннарны түләп алу шартнамәләре төзүне;

гражданнарны авария хәлендәге торак фондыннан күчерүгә юнәлдерелгән акчаны тоту турында хисаплылык алып баруны һәм аны Программаның җаваплы башкаручысына тәкъдим итүне;

гражданнарны авария хәлендә һәм сүтелергә яки реконструкцияләнергә тиеш дип танылган торак фондыннан күчерүгә бәйле рәвештә, социаль найм шартнамәсе буенча яки торак урынны милеккә тапшыру турындагы килешү буенча торак урыннар бирүне;

гражданнарны авария хәлендәге торак фондыннан күчерүгә җибәрелгән бюджет акчасыннан файдалануны тикшерүдә тоту.

Программага гомуми җитәкчелек итүне һәм аны тормышка ашыруны тикшерүдә тотуны Программаның җаваплы башкаручысы гамәлгә ашыра, ул билгеләнгән срокларда Фондка Программаны тормышка ашыру барышы һәм Фондның финанс чараларын тоту турында хисап бирә.

2024 – 2027 елларга гражданнарны авария хәлендәге торак фондыннан үчерү буенча республика адреслы программасына 1 нче кушымта

2024 – 2027 елларга гражданнарны авария хәлендәге торак фондыннан күчерү буенча республика адреслы программасының төп чаралары нәтиҗәләрен бәяләү индикаторлары

Программаны үтәү күрсәткечләре	Үлчәү берәмлеге	Программаны үтәү нәтиҗәсендә ирешелде
1	2	3
2024 – 2027 елларга гражданнарны авария хәлендәге торак фондыннан күчерү буенча республика адреслы программасын (алга таба – Программа) үтәү нәтиҗәсендә күчерелгән кешеләр саны	кеше	919
Программага кертелгән авария хәлендәге күпфатирлы йортларда теркәлгән кешеләрнең гомуми саныннан Программаны үтәү кысаларында күчерелгән кешеләр өлеше	процент	100
Программаны үтәү кысаларында кешеләре күчерелгән бүлмәләр саны	данә	388
Программаны үтәү кысаларында кешеләре күчерелгән авария хәлендәге күпфатирлы йортлар өлеше	процент	100
Программаны тормышка ашыру кысаларында торак һәм торак булмаган урыннар буенча аерым күрсәтелгән бушатылган урыннарның гомуми саны (найм, түләп алу һәм алмашу буенча суммада, берәмлек һәм квадрат метрда)	данә	гомуми мәйданы 10 159,08 кв.метр булган 388 бүлмә
«Территорияләрне үстерү фонды» гавами-хокукый компаниясенең Программаны үтәү өчен Татарстан Республикасына карата акча лимитыннан тотылган акча өлеше	процент	100